

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamused teemal

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), määrust (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), määrust (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), määrust (EL) nr 345/2013 Euroopa riskikapitalifondide kohta, määrust (EL) nr 346/2013 Euroopa sotsialettevõtlusfondide kohta, määrust (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta, määrust (EL) nr 2015/760 Euroopa pikaajaliste investeerimisfondide kohta, määrust (EL) nr 2016/1011, mis käsitleb indekseid, mida kasutatakse võrdlusalustena finantsinstrumentide ja -lepingute puhul või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks, ja määrust (EL) nr 2017/1129, mis käsitleb väärtpaberite avalikul pakkumisel või reguleeritud turul kauplemisele võtmisel avaldatavat prospekti“

[COM(2017) 536 final – 2017/0230 (COD)]

ja

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ja direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II)“

[COM(2017) 537 final – 2017/0231 (COD)]

ja

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1092/2010 finantsüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta“

[COM(2017) 538 final – 2017/0232 (COD)]

(2018/C 227/09)

Raportöör: **Daniel MAREELS**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Liidu Nõukogu, COM(2017) 538 final: 23.10.2017, COM(2017) 536 final: 22.11.2017 ning COM(2017) 537 final: 29.11.2017
	Euroopa Parlament, COM(2017) 538 final: 26.10.2017, COM(2017) 536 final: 16.11.2017 ning COM(2017) 537 final: 16.11.2017
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 114 ja 304
Vastutav seksioon	majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse seksioon
Vastuvõtmine seksioonis	29.1.2018
Vastuvõtmine täiskogus	15.2.2018
Täiskogu istungjärk nr	532
Hääletuse tulemus	156/0/5
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Komitee tervitab komisjoni ettepanekuid kapitaliturgude liidu järelevalve tugevdamiseks ja toetab täiel määral selle liidu eesmärke. Kõnealuste ettepanekutega ei astuta mitte ainult uut, olulist sammu suurema integratsiooni ja ühtsuse suunas pürgimisel, tõhustades selleks kapitaliturgude liidu integreeritud järelevalvet, vaid tehakse tööd ka ulatuslikumate eesmärkide saavutamise nimel.

1.2. Tõepoolest toovad need ettepanekud endaga esmajoones kaasa uued elemendid ELis kapitaliturgude liidu elluviimiseks, mille kiire loomine on ülimalt soovitatav. Kapitaliturgude liit peab omakorda, koos pangandusliiduga, aitama kaasa majandus- ja rahaliidu edasisele süvendamisele ja väljakujundamisele. Globaalsemas plaanis peavad nii üks kui teine toetama ELi ja selle liikmesriikide positsiooni tugevdamist muutuvus ülemaailmses kontekstis.

1.3. Hästi toimiva kapitaliturgude liidu olulisust ei tohi alahinnata, kuna see võib anda olulise panuse erasektori riskide piiriülesele jagamisele. Viimane peab karastama liikmesriike asümmeetriliste šokkide suhtes kriisiperioodidel. Selle eesmärgi saavutamiseks on hädavajalik, et turud oleksid turvalised, stabiilsed ja vastupidavad. Integreeritum järelevalve nii mikro- kui makrotasandi usaldatavusjärelevalve vallas on seejuures määrava tähtsusega.

1.4. Seepärast on oluline ja esmatähtis tee jätkuv sillutamine piiriüleste turutehingute suurema arvu saavutamiseks, neid tehinguid ei tohi segada riiklikud ja muud takistused, tõkked ja ebavõrdus ning nende kulud peavad olema madalad. Võrdsete tingimuste tagamine on hädavajalik ja seejuures tuleb vältida regulatiivset arbitraazi. Ettevõtetel peab olema võimalus kasutada paremini ja lihtsamalt rahastamisvõimalusi ning vähendada tuleb halduskoormust ja kulusid.

1.5. Tarbijatele ja investoritele tuleb omakorda pakkuda suuremat ja paremat valikut ning paremat kaitset. Lõppkokkuvõttes on komitee jaoks peamine, et kõigi sidusrühmade, k.a järelevalveasutuste eesmärk oleks suurem usaldus turgude vastu. Seda usaldust saab suurendada ka kestlikuma rahastamise poole püüdlisega, mis on kooskõlas rahvusvahelise tegevuse ja kokkulepetega. See peab peegelduma ka järelevalves.

1.6. Uut järelevalvekeskkonda peab iseloomustama kõigile võimalikult suure selguse ja õiguskindluse pidev tagamine. Tähtis on õige tasakaalu leidmine riiklike ja Euroopa järelevalveasutuste volituste vahel ja kus võimalik, tuleks arvestada subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega, seda kindlasti praeguses kapitaliturgude liidu ülesehitamise etapis. Lähtuda tuleb turuoperaatorite mitmekesisusest ja eelkõige väikeseid tegutsejate huvidest. See kehtib ka kohalpealsete tehingute suhtes. Samas tuleb järelevalve valdkonnas vältida ebaselgust, dubleerimist ja teisi olukordi, mis takistavad või segavad oluliselt kapitaliturgude liidu elluviimist.

1.7. Lisaks on oluline silmas pidada tulevikku, et uued arengud ja moodsad tehnoloogiad, näiteks finantstehnoloogia, leiaksid finantsvaldkonnas rakendamist korrektselt ja turvaliselt ning kõigile ettevõtjatele võrdsetel tingimustel.

1.8. Integreeritud järelevalve arendamisel on oluline ühtsuse ja omavahelise kooskõlastuse poole püüdlisus ning kooskõlas REFITi lähenemisviisiga peavad seejuures olema esiplaanil tõhusus ja tulemuslikkus. Seejuures võib osutada kasulikuks Euroopa järelevalveasutuste suutlikkuse tõstmine oma mõjuhindangute koostamisel. Lisaks tuleb pöörata piisavat tähelepanu ka kulude aspektile. Kui osa kaudse järelevalvega seotud kuludest kantakse otse erasektori arvele, tuleb silmas pidada eelarvedistsipliini ning vältida topeltarvestust. Võimalikud muutused peavad toimuma läbipaistvalt ja igal juhul on vaja üldiste vahendite asjakohast kontrolli. Asjaomane tööstus tuleks sellesse kaasata sobival viisil.

1.9. Nagu ka praegu, tuleb tulevaste sammude puhul toetuda kõigi ametkondade ja teiste sidusrühmade dialoogile, samuti kõiki huvirühmi hõlmavatele konsultatsioonidele. Komitee peab sellist lähenemisviisi oluliseks, kuna see võimaldab konkreetsete olukordade puhul parimate, võimalikult laialdasel konsensusel tuginevate tulemuste saavutamist.

1.10. Kõnealused ettepanekud kujutavad endast olulist sammu edasi, aga need ei ole veel lõpp-punkt. Komitee jaoks on oluline jätkata edasist pürgimist lõpliku eesmärgi – ühtse järelevalveasutuse – suunas, nii nagu see on sätestatud ka „Viie juhi aruandes“. Kui praegused ettepanekud on ellu viidud, on oluline nendega intelligentselt ja järjekindlalt edasi töötada, kooskõlas eelnevalt sedastatuga.

1.11. Komitee toetab täiel määral ettepanekut kanda kindlustusvaldkonna teatud järelevalvevolitused riiklikelt järelevalveasutustelt üle Euroopa tasandile, kuna see aitab kaasa järelevalve suuremale ühtsusele ja toetab võrdsete võimaluste loomist kõigi turuosaliste jaoks.

2. Taustteave ⁽¹⁾

2.1. Kui räägitakse kapitaliturgude liidu rajamisest, siis võib praegu tõdeda, et Euroopas juba eksisteerib pangandussektoris järjepidev järelevalve pangandusliidu ühtse järelevalvemehhanismi näol, milles osaleb 19 liikmesriiki, samas teostatakse selles ELis kapitaliturgude järelevalvet (v.a mõni erand) riiklikul tasandil.

2.2. On selge, et selline olukord ei ole kooskõlas kapitaliturgude liidu – ja ka pangandusliidu – aluseks olevate põhimõtetega. Lisaks ei tohi unustada seda, et eesmärgiks võetud finantsintegratsioon, ei too kasu mitte üksnes majandus- ja rahaliidule, vaid ka kõigile liikmesriikidele.

2.3. Nüüd, mil kapitaliturgude liidu väljakujundamine on praeguse Euroopa Komisjoni prioriteet, tehakse esmajoones tööd selle nimel, et viia järelevalve muutuv keskkonnas rohkem kooskõlla kapitaliturgude liidu ja finantsintegratsiooni põhimõtetega. Sellest meetmest teavitati juba hiljutises kapitaliturgude liidu vahearuanDES ⁽²⁾.

2.4. Nimelt esitles komisjon 20. septembril 2017 teatist ⁽³⁾ ja kolme seadusandlikku ettepanekut, millega nähakse ette kahe määruse ja üheksa direktiivi muutmine ⁽⁴⁾. Esitatud meetmed kehtivad kõikide liikmesriikide suhtes.

2.5. Kõnealused ettepanekud on mõeldud ELi praeguse järelevalveraamistiku tugevdamiseks ja edasiseks integreerimiseks, selleks nähakse ette:

2.5.1. järelevalve parem koordineerimine, mille saavutamiseks on kavas järgmised meetmed:

2.5.1.1. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu vastutusalas oleva, kogu ELi makrotasandi usaldatavusjärelevalve tugevdamine;

2.5.1.2. järelevalvealase ühtsuse tagamine Euroopa järelevalveasutuste praeguste volituste tugevdamise teel;

2.5.1.3. Euroopa järelevalveasutuste poolt suuniste ja soovitude esitamise menetluste parandamine, et kajastada nende instrumentide tähtsust;

2.5.1.4. võimaldamine, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib saada tehinguandmeid otse turuosalistelt;

2.5.1.5. Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA) rolli suurendamine kindlustus- ja edasikindlustusandjate sisemistele riskimõõtmise mudelitele lubade andmise koordineerimisel;

2.5.2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) otseste järelevalvevolituste laiendamine:

⁽¹⁾ Käesolev tekst põhineb mitmel ametlikel dokumentidel, mis on muu hulgas koostatud nõukogus ja Euroopa Komisjonis. Vt muu hulgas <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13447-2017-INIT/et/pdf> ja http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3308_en.htm.

⁽²⁾ „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele kapitaliturgude liidu tegevuskava vahearuanDE kohta“, COM(2017) 292 final.

⁽³⁾ „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpanngale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja Euroopa Investeerimispanngale „Integreeritud järelevalve tõhustamine eesmärgiga tugevdada muutuv keskkonnas kapitaliturgude liitu ja finantsintegratsiooni“, COM(2017) 542 final.

⁽⁴⁾ Vaata https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/european-system-financial-supervision_en#reviewoftheesfs.

2.5.2.1. kapitaliturgude järelevalve uued valdkonnad puudutavad eeskätt neid valdkondi, kus otsene järelevalve võib kõrvaldada piiriüleseid takistusi ja edendada edasist turuintegratsiooni. Seda võib vaadelda kui sammu ühtse järelevalveasutuse suunas;

2.5.3. järelevalveasutuste rahastamise ja juhtimise parandamine:

2.5.3.1. juhtimisstruktuuri osas eristatakse riiklike ametiasutuste volitusi ja Euroopa järelevalveasutuste volitusi. Esimeste pädevusse jääb üldise suuna seadmine ja regulatiivsete küsimuste üle otsustamine, samas kui viimatinimetatud peavad hoolitsema ELi suunitlusega otsuste eest järelevalvetavade koordineerimisega seotud küsimustes;

2.5.3.2. rahastamise osas püüeldakse mitmekesistamise poole. Soovitakse, et lisaks valitsustele panustaksid osa vahenditest ka tegevusvaldkond- ja turuosalisel;

2.5.4. nõudmine, et Euroopa järelevalveasutused võtaksid oma vastavate volituste piires ülesannete täitmisel arvesse keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisaspekte ning finantstehnoloogia küsimusi:

2.5.4.1. esimese sammuna täpsustatakse ja tõhustatakse Euroopa järelevalveasutuse rolli keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide hindamisel, et tagada Euroopa finantssektori pikaajaline stabiilsus ja selle kasulikkus kestliku majanduse jaoks⁽⁵⁾;

2.5.4.2. finantstehnoloogia osas tuleb seadusandjatel ja järelevalveasutustel võimaldada nende tehnoloogiatega tutvuda ning nad peavad saama võimaluse töötada välja uued õigusaktid ja uus järelevalve, tehes muu hulgas koostööd asjaomaste ettevõtetelega⁽⁶⁾.

2.6. Lisaks on teavitatud ettepanekust,⁽⁷⁾ millega nähakse ette riikide pädevate asutuste teatavate praegu kehtivate järelevalvevolituste üleminek Euroopa järelevalveasutustele. Need puudutavad eelkõige kindlustusvaldkonda.

2.6.1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) osas tähendab see põhimõtteliselt aruandlusteenuste pakkujatele tegevuslubade andmise ja nende järelevalve, samuti andmete kogumise volituste üleandmist.

2.6.2. Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvele (EIOPA) omistatakse suurem roll, et parandada järelevalvealast ühtsust sisemiste riskimõõtmismudelite kasutamise taotlemise valdkonnas, ja teabe jagamist käsitlevaid muudatusi seoses kõnealuste mudelite rakendamise ja võimalusega anda välja selleteemalisi arvamusi, samuti seoses abiga järelevalveasutuste vaheliste vaidluste lahendamisel.

3. Märkused

3.1. Üldiselt on kõnealused komisjoni ettepanekud kooskõlas kapitaliturgude liidu loomise eesmärgiga, mille suures ja päevakajalises tähtsuses ei saa kahelda. Selles osas „pooldab komitee kindlalt seda liitu ja soovib olla selle elluviimisel ambitsioonikas“. Kapitaliturgude liidu kiire loomine on väga oluline⁽⁸⁾. Muu hulgas on kapitaliturgude liidu täielikule väljakujundamisele korduvalt üles kutsunud ka Euroopa Ülemkogu⁽⁹⁾ ja Euroopa Parlament⁽¹⁰⁾.

3.2. Komitee on seisukohal, et arvestades ülemaailmset muutuvat konteksti tuleb kapitaliturgude liit asetada omakorda Euroopa rahvusvahelise positsioneerimise laiemasse raamistikku, arvestades majandus- ja rahaliidu edasist süvendamist ja väljakujundamist ning – *last but not least* – liidu liikmesriikide edasist finantsintegratsiooni.

⁽⁵⁾ 2018. aastal avaldatakse regulatiivseid meetmeid sisaldav tegevuskava.

⁽⁶⁾ Ka selles valdkonnas on komisjonil kavas avaldada 2018. aastal tegevuskava.

⁽⁷⁾ „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ja direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II)“, COM(2017) 537 final.

⁽⁸⁾ ELT C 81, 2.3.2018, lk117, punkt 1.1.

⁽⁹⁾ Euroopa Ülemkogu järeldused, 22.-23. juuni 2017.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon kapitaliturgude liidu loomise kohta (2015/2634(RSP)) Vt <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0268+0+DOC+XML+V0//ET>.

3.3. Kavandatud edasine finantsintegratsioon on eriti oluline, kuna see lihtsustab ja soodustab erasektori riskide piiriülest jagamist. Nagu hiljutine kriis näitas, peab see karastama liikmesriike asümmeetriliste šokkide vastu kriisiperioodidel.

3.4. „Kapitaliturgude liit saab lisaks anda märkimisväärse panuse majanduse elavdamise kindlustamisse ning aidata kiirendada majanduskasvu, suurendada investeringuid ja tööhõivet. See toob kasu nii kõigile liikmesriikidele üksikult kui ka ELile tervikuna. [...] See omakorda peab andma panuse nii majandus- kui ka finantsüsteemi soovitud suuremale stabiilsusele, turvalisusele ja vastupanuvõimele“⁽¹¹⁾.

3.5. Komitee tervitab seega ka praeguseid ettepanekuid Euroopa järelevalvemehhanismi tugevdamiseks ja integreerimiseks ning seda, et ettepanekud esitati kiiresti. Nüüd on oluline need ka ellu viia. Lisaks võib meenutada varasemaid algatusi, mis aitavad samuti kaasa asjaomaste eesmärkide saavutamisele ning mille osas oli komitee samuti positiivselt meelestatud. Nende hulka kuuluvad ettepanekud integreerituma kesksete vastaspoolte järelevalvemehhanismi⁽¹²⁾ teemal ning üleeuroopalise personaalse pensionitoote määruse⁽¹³⁾ kohta, milles on EIOPA-le antud oluline roll.

3.6. Nagu eelnevalt märgitud „on komiteel heameel, et kapitaliturgude liidu ülesehitamise jõupingutustes on oluline osa järelevalvel. **Euroopa tasandi järelevalvel** on otsustav roll nii siis, kui küsimuse all on **turvalisus ja stabiilsus**, kui ka siis, kui tegu on soovitud **туруintegratsiooni elluviimisega** ning VKEdel jaoks **takistuste, tõkete ja ebavõrduse kõrvaldamisega kapitaliturgude liidus**.“⁽¹⁴⁾ Eeltoodud raamistikus on need eesmärgid teema keskmes ning peavad seepärast olema alati esiplaanil ja nähtaval.

3.7. Komitee jaoks on oluline, et kavandatud reeglid annaksid konkreetse ja otsese panuse eesmärkide saavutamisse ning tooksid kõigile asjaosalistele ja kõikides liikmesriikides kaasa positiivsed tulemused.

3.8. Selles osas on komitee nõus antud teema kohta teatistes sedastatuga. Teatistes on toodud, et: „on hädavajalik suurendada Euroopa järelevalveasutuste suutlikkust tagada ühtne järelevalve ja ühtsete eeskirjade ühetaoline kohaldamine. See toetab hästi toimivaid kapitaliturge ja vähendab tõkkeid piiriülestele investeringutele, lihtsustab ärikeskkonda ja alandab piiriülest tegutsevate firmade nõuete täitmise seotud kulusid, mis tulenevad normide erinevast rakendamisest. Investorite seisukohast aitab ühtne järelevalve ja eeskirjade ühesugune kohaldamine muudab investorikaitse tõhusamaks ja suurendab usaldust kapitaliturgude vastu“⁽¹⁵⁾. Nende eesmärkide saavutamiseks on kõigis liikmesriikides vaja kehtestada võrreldavad järelevalvestandardid.

3.9. Järelevalvevolituste laiendamisel tuleb pürgida ka kõigi jaoks võimalikult suure selguse ja õiguskindluse saavutamise suunas – seda nii Euroopa ja riikide järelevalveasutuste kui ka järelevalve all olevate ettevõtete jaoks. Ettenähtud kontrollimeetmed peavad olema asjakohased.

3.10. Tuleb otsida sobivat tasakaalu riikide ja Euroopa järelevalveasutuste volituste vahel. Eelkõige on oluline, et võimaldataks piiriüleste tehingute ja operatsioonide teostamine parimatel võimalikel tingimustel ja kõrvaldataks neid takistavad tõkked. Teistel juhtudel tuleb uurida, kas järelevalvet ei saaks jätta kohalikule tasandile, seda eelkõige nüüd, mil me oleme jõudnud kapitaliturgude liidu ülesehitamise etappi ning arvestades turuoperaatorite mitmekesisust ja eelkõige väikeseid tegutsejaid. Kus võimalik, tuleb kaaluda proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõttest kinnipidamist. See kehtib ka kohalpealsete tehingute suhtes, mille puhul riikide järelevalveasutused on turule lähemal. Maksimaliselt tuleb vältida regulatiivset arbitraaži, järelevalve dubleerimist, spetsiifilisi riiklikke eeskirju ja õigustikku ülereguleerimist, seda eelkõige siis, kui need takistavad või segavad oluliselt kapitaliturgude liidu elluviimist.

3.11. Lisaks tuleb püüelda õige tasakaalu poole väga oluliste piiriüleste finantsteenuste või -vahendite (vt piiriülene erasektori riskide jagamine) pakkumise võimaluse ning investorite ja tarbijate kaitsmise vahel. Selle olulisus kasvab pidevalt nüüd, mil üha rohkem tehinguid teostatakse „distsantsilt“⁽¹⁶⁾ ja mitte enam traditsioonilisel „näost näkku“ viisil. Lõppude lõpuks tuleks (potentsiaalsetele) klientidele pakkuda samaväärset teavet ja kaitset ning seda sõltumata kohast, kus (teenuse või vahendi) pakkuja asub ja viisist, kuidas seda tehakse.

⁽¹¹⁾ ELT C 81, 2.3.2018, lk 117, punkt 1.3.

⁽¹²⁾ ELT C 434, 15.12.2017, lk 63.

⁽¹³⁾ ELT C 81, 2.3.2018, lk 139.

⁽¹⁴⁾ ELT C 81, 2.3.2018, lk 117, punkt 1.1.2.

⁽¹⁵⁾ Teatis COM(2017) 542 final, lk 5.

⁽¹⁶⁾ Näiteks interneti vahendusel.

3.12. Euroopa järelevalve ei ole mõeldav ilma laialdase tähelepanu pööramiseta tarbijate ja investorite kaitsmisele. Neile tuleb pakkuda rohkem ja paremaid valikuid ning paremat kaitset. Seega on vaja pakkuda ka riskivabu põhitooteid. Seejuures tuleb pöörata tähelepanu seostele teiste algatustega⁽¹⁷⁾ ja uute õigusaktide kohaldamine ei tohi tarbijat kahjustada. Lõppkokkuvõttes on komitee jaoks peamine, et kõigi sidusrühmade, k.a järelevalveasutuste eesmärk oleks suurem usaldus turgude vastu. Seda usaldust saab suurendada ka kestlikuma rahastamise poole püüdlumisega, mis on kooskõlas rahvusvahelise tegevuse ja kokkulepetega.

3.13. Samamoodi on oluline silmas pidada ka tulevikku, et uued arengud ja moodsad tehnoloogiad, näiteks finantstehnoloogia, leiaksid finantsvaldkonnas kasutamist. Selle potentsiaali tuleb rakendada, aga see ei tohi toimuda turvalisuse arvelt. Vajalik on võrdsete võimaluste tagamine kõikidele osalejatele, nende tegutsemise viisist olenemata.

3.14. Euroopa järelevalveasutuste tehtud mahukas töö seadusandlike standardite väljatöötamisel väärib esiletõstmist ja hindamist. Seejuures on oluline, et tulevikus püüeldaks veelgi enam lähenemise ja ühtlustamise poole, et kasutada olemasolevaid vahendeid parimal võimalikul viisil. Samuti ei tohi unustada Euroopa õigusaktide korrektse rakendamise tähtsust.

3.15. Kõnealuste ja tulevaste meetmete väljatöötamisel tuleks selles vallas ammutada inspiratsiooni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) lähenemisviisist: lisaks püüdlustele saavutada soovitud eesmärk nii väikeste kuludega kui võimalik, peavad esiplaanil seisma tõhusus ja tulemuslikkus. REFITi raames hoitakse asjad lihtsana, kõrvaldatakse üleliigne koormus ja rakendatakse eeskirju ilma poliitika eesmärkidele järeleandmisi tegemata.

3.16. Kõnealuses kontekstis tuleks kaaluda Euroopa järelevalveasutuste suutlikkuse tõstmist oma mõjuhindangute koostamiseks, kuna see annab neile võimaluse analüüsida oma koostatud standardite rakenduskulusid ja tõhusust ning võimalusel arvestada ka proportsionaalsuse põhimõttega. Lisaks võiks kõnealuste uuringute koostamisse laiaulatuslikumalt ja strukturesemalt kaasata erinevaid olemasolevaid sidusrühmi, et koguda äriühingute teadmisi ja kogemusi.

3.17. Et olla suutelised täitma oma ülesandeid nõuetekohaselt, peab Euroopa järelevalveasutustel olema võimalik kasutada vahendeid, mis on vajalikud nende ülesannete täitmiseks. Praegu eraldatakse need osaliselt Euroopa eelarvest ja osaliselt riiklike järelevalveasutuste poolt. Igasuguste muutuste ja muu hulgas kava juures kanda osa kaudse järelevalvega seotud kuludest otse erasektori arvele, tuleb silmas pidada eelarvedistsipliini ja vältida tuleb topeltarvestust. Praeguses struktuuris annavad finantsettevõtjad juba riiklike järelevalveasutuste rahastamisega oma panuse Euroopa järelevalveasutuste vahenditesse. Niisiis tuleb ümber jagada finantsettevõtjate poolne riiklike ja Euroopa järelevalveasutuste rahastamine ning vältida tuleb edasist üldist järelevalvekulude tõusu. Mõeldavad hilisemad muutused peavad võimalikult suurel määral põhinema läbipaistvusel ja kehtestada tuleb ülimalt ranged kontrollimehhanismid. Ette tuleb näha ka asjakohane kontroll üldiste vahendite üle. Selle teostamisel peab sobival viisil osalema ka finantssektor.

3.18. Kõnealused ettepanekud kujutavad endast kahtlemata olulist sammu edasi, aga nende näol ei ole veel tegu lõpp-punktiga. Komitee toetab asjaomast teemat puudutavaid seisukohti hiljutises majandus- ja rahaliidu süvendamise teemalises aruteludokumendis⁽¹⁸⁾ ning eelkõige arvamust, et „järelevalveraamistiku järkjärguline tugevdamine [peaks] lõpuks vii[m]a ühtse Euroopa kapitaliturgude järelevalveasutuse loomiseni“. Lõplik eesmärk sisaldub samuti 2015. aasta keskel avaldatud „Viie juhi aruandes“⁽¹⁹⁾.

3.19. Praegused ettepanekud põhinevad etapiviisilisel lähenemisel. Selline lähenemine tundub olevat eriti sobiv, kindlasti praeguses kapitaliturgude liidu rajamise⁽²⁰⁾ etapis ja selles arvestatakse nii liikmesriikide erinevate olukordade kui ambitsioonidega, samuti arvukate tulevaste globaalsete, tehnoloogiliste ja teiste poliitiliste probleemide ja arengutega.

⁽¹⁷⁾ Siinkohal võib muu hulgas mainida hiljutist Euroopa Komisjoni dokumenti „Tarbijatele suunatud finantsteenuste tegevuskava: paremad tooted ja laiem valik“. Vt komitee arvamus „Tarbijatele suunatud finantsteenused“ (ELT C 434, 15.12.2017, lk 51).

⁽¹⁸⁾ Dokument avaldati 31. mail 2017, lk 21. Vt https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_et.pdf.

⁽¹⁹⁾ Dokument avaldati juunis 2015, punkt 3.2, lk 14. Zie https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-presidents-report_et.pdf.

⁽²⁰⁾ Komisjoni 7. juuni 2017 teatises kapitaliturgude liidu tegevuskava vahearuande kohta on toodud veel 38 kapitaliturgude elementi 2019. aastani, COM(2017) 292 final.

3.20. Komitee väljendab heameelt ka selle üle, et ettepanekute koostamisel on lähtunud Euroopa järelevalveasutuste töö käigus omandatud kogemustest, komisjoni töödest ja Euroopa Parlamendi soovitudest ning samuti kõigi sidusrühmadega peetud intensiivsest dialoogist ja laiapõhjalistest, kõiki huvirühmi hõlmanud avalikest konsultatsioonidest. Komitee arvates on selline lähenemisviis õige ja asjakohane. See lubab konkreetsete olukordade puhul pürgimist parimate võimalike tulemuste poole, mis tuginevad võimalikult laialdasel konsensusel. Seepärast soovitab komitee rõhutatult jätkata tulevikus asjaomase lähenemisviisi kasutamist nii õigusaktide korrapärasel hindamisel kui ka uute sammude astumisel lõpliku eesmärgi (vt eespool) saavutamise suunas.

3.21. Alati peab prioriteediks olema võrdsete tingimuste loomine ELi finantsturgudel, nii euroalal kui ka teistes liikmesriikides. Lisaks tuleb võrdsed tingimused ette näha ka ELi välistele pakkujatele. Seda on võimalik teha üksnes juhul, kui asjaomaste kolmandate riikide eeskirjade ja järelevalve eesmärgid on samad.

3.22. Ettepanekus kindlustusvaldkonna teatud järelevalvevolituste ülekandmiseks riiklikelt järelevalveasutustelt Euroopa tasandile peitub soov laiendada ELi finantsturgude järelevalvet ja aidata sel moel kaasa kapitaliturgude liidu elluviimisele. See aitab kaasa järelevalve suuremale ühtsusele ja toetab võrdsete võimaluste loomist kõigi turuosaliste jaoks.

Brüssel, 15. veebruar 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Georges DASSIS
